

Landbruks- og
matdepartementet

Klimatilpasning i reindriften

Silje Trollstøl, Landbruks- og matdepartementet

SF Troms og Finnmark reindrifftsseminar 2024

Foto: Erlend Winje

Arbeidsgruppen

Foto: LMD

Oppnevnt av Norske Reindriftsamers Landsforbund:

- Per Olaf Persen
- Ina-Theres Sparrok
- John Mathis Utsi

Oppnevnt av Landbruks- og matdepartementet:

- Svein Bjørk
- Christian Brun-Jenssen
- Silje Trollstøl (leder)

Sekretariat NIBIO og Landbruksdirektoratet

Mandat

1. Identifisere hvilke hovedutfordringer klimaendringene medfører for reindriften.
2. Kartlegge aktuelle tiltak for å møte disse utfordringene, herunder vurdere hvordan eksisterende virkemidler kan legge til rette for klimatilpasning.
3. Vurdere hvordan reindriftens erfaringsbaserte kunnskap kan inngå som grunnlag i arbeidet med klimatilpasning.
4. Vurdere hvilke tiltak som kan gjennomføres av næringen selv, og hvilke tiltak som krever endringer i virkemidler, nye virkemidler eller endringer i regelverk.
5. På bakgrunn av utfordringer og tiltak i punkt 1) til 3) og NIBIO Rapport «Kartlegging av forskning på reindriftsområdet» identifisere behov for ny kunnskap og behov for forskning.
6. Vurdere behovet for rådgivning knyttet til tiltakene identifisert i punkt 2).
7. Vurdere om det er hensiktsmessig å utarbeide en kvalitetsnorm for reindrift etter modell av kvalitetsnormen for villrein, hvilke elementer som eventuelt må tas inn i en kvalitetsnorm og hvordan den bør innrettes.

Klimatilpasning

- Klimatilpasning for reindriften innebærer å forstå konsekvensene av klimaendringene, og iverksette tiltak som gjør det mulig å utøve bærekraftig reindrift i et endret klima
- Endringene i naturen som følge av klimaendringene, men også konsekvensene av hvordan tiltakene som må gjennomføres i andre sektorer påvirker reindriften.

Foto: Josefine B. Hætta

Klimaendringene

Foto: LMD

- Færre vinterdager
- Mer nedbør
- Høyere temperaturer
- Endringer i vegetasjon
- Endringer i is- og snøforhold

Utfordringer for reindriften

- Låste beiter
- Senere islegging gjør tidspunkt for flytting mer uforutsigbart
- Mer nedbør gjør arbeidsprosessene mer krevende
- Færre dager med frost kan gjøre at gjerdeanlegg ikke kan brukes som før
- Endringer i tidspunkt for vår og snøsmelting
- Uforutsigbarhet

Redusert fleksibilitet som følge av annen arealbruk

- Styrke distriktenes kapasitet til å håndtere arealsaker
- Konsekvensutredninger
  - Tradisjonell kunnskap må vektlegges
  - Båndet mellom utreder og utbygger må brytes
- Særverdiområder defineres i regelverk
- Muligheten til forhåndstiltredelse innskrenkes
- Regler for ferdsel i reinbeiteområder

Foto: Energidepartementet

Endringer i beite- og flyttemønster

Foto: LMD

- Bruk av teknologiske hjelpemidler
- Reindriftenes arealbrukskart
- Beitetider
- Oppdatere distriktsplaner
- Flyttleier

Utilgjengelige beiter

- Beredskapsplan for reinbeitedistriktene
- Definisjon av låste beiter
- Alternative beiteområder
- Utredning av betydningen av flokkstruktur som klimatilpasningstiltak

Foto: LMD

Behov for endringer i gjerder og anlegg

- Etablere et prosjekt for kartlegging av eksisterende gjerder og anlegg og behov for oppgradering
- Øremerket avsetning til tilskudd til gjerder og anlegg
- Tilskudd til mobile gjerdeanlegg
- Økning av tilskuddssatsen
- Vedlikehold av grensegjerder

Foto: Tom Gustavsen

Større fare for ulykker og økt arbeidsbelastning

Foto: LMD

- Nødvendig utstyr
- Kunnskap om arbeidsrelaterte ulykker
- Beredskap ved ulykker

Dokumentasjon av forekomst av rovvilt og tap av rein til rovvilt

Foto: Tom Gustavsen

- Bedre metoder for sporing av rovvilt og dokumentasjon av tap av rein
- Reindriften gis mulighet til å dokumentere funn av kadaver

Økt uforutsigbarhet

Foto: Tom Gustavsen

- Klimatilpasningsplan for reinbeitedistriktene
- Utvalg for klimatilpasning
- Bedre systemer for varsling til reindriften
- Bedre langtidsvarsel

Kunnskapsbehov

Erfaringsbasert kunnskap

Behov for kunnskap om:

- Hvordan klimaendringene påvirker reinen
- Konsekvenser av fôring av rein
- Hvordan klimaendringene påvirker rovviltbestandene og tap av rein til rovvilt
- Konsekvenser av arealinngrep

Foto: Landbruks- og matdepartementet

Status for bærekraftig reindrift

- Vurdert kvalitetsnorm for villrein, og mener det ikke er hensiktsmessig med kvalitetsnorm for reindrift
- Arbeidsgruppen har identifisert relevante elementer
- Anbefaler at dette tas med i oppfølgingen av kriterier og indikatorer for bærekraftsmålene i reindriftspolitikken

Foto: Landbruks- og matdepartementet

Oppfølging

- Lagt til rette for at tilskudd til gjerder og anlegg kan prioriteres
- Styrking av distriktenes mulighet til å håndtere arealsaker
- Endringer i forskrift om konsekvensutredninger
- Rådgivingstjenester:
  - HMS
  - Helsetjeneste
  - NRLs rådgivingstjeneste
- Arbeidsgruppe beredskap
- Utredning ulykker
- Videre oppfølging som del av reindrifftsavtaleforhandlingene

Foto: Landbruks- og matdepartementet

Landbruks- og
matdepartementet

Takk for oppmerksomheten!

Landbruks- og
matdepartementet

Foto: Tom Gustavsen